

Hatékony tanulósszervezés az idegen nyelvi órán¹

SZÜCSNÉ HÜTTER ESZTER

szucsnehe@ektf.hu

Eszterházy Károly Gyakorló Általános Iskola,
Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Eger

Kulcsszavak: osztályterem, tanár, csoportmunka, időbeosztás, tanulósszervezés, eszközök

A leghatékonyabb tanítás és tanulás akkor történik, ha a tanulók aktívan vesznek részt az órában. Ezt olyan óraszervezéssel tudjuk elérni, ami biztosítja azt a légkört, amiben a tanár és a tanulók egymást támogató, a másikat tisztelő módon beszélnek egymással és figyelnek egymásra. Meg kell tehát teremtenünk ennek feltételeit. Minden helyzet egyedi az órán. Nincs tehát olyan recept, ami minden körülmények között eredményes, de a tanárnak törekednie kell arra, hogy minél kedvezőbb tanulási körülményeket biztosítson diákjainak az osztályterem mesterséges környezetében. Ezért hasznos dolog folyamatosan új technikákat megismerni, vagy régieket újra átgondolni és kipróbálni, vajon jól működnek-e saját diákjaikkal. Nem mindegy, hogyan rendezzük el a padokat, ülőhelyeket, hogyan adunk instrukciókat, vagy mit kezdünk azzal a problémával, mikor egy diákunk túl halkán beszél. Előadásomban csupán néhány lehetőségről beszélek, ami továbbgondolásra és kiegészítésre szorul a tanulósszervezés terén, érintve az osztálytermi körülmények megváltoztatását az óra feladatainak megfelelően, a tanári viselkedést, a különböző munkaformákban rejlő lehetőségeket és a hatékonyságot az időbeosztásban és bizonyos eszközök használatában.

Az osztályterem

A padok, székek elrendezése sokszor korlátozhatja közös munkánkat a tanulókkal. A padok hagyományos oszlopokba rendezése alkalmas lehet frontális osztálymunkára, tanári magyarázatok hallgatására vagy egyéni munkára, de nyilván kevésbé alkalmas például csoportmunkára. Ebből következik, hogy néha át kell gondolnunk a terem átrendezését, hogy bizonyos feladatokat meg tudjunk valósítani. A tanulónak is érdekesebb, ha néha új partner ül mellette, ez segít érdeklődését ébren tartani.

Nézzünk néhány példát a padok elrendezésére:

- Ülhetnek a tanulók félkörben vagy körben. Így könnyebben kommunikálnak egymással, könnyebb a szemkontaktus tartása is.
- Egy nagy asztalt is körbeülhetnek, így jól tudnak közösen dolgozni egy feladaton.

¹ A tanulmányt a Vezetőtanáítók- és tanárok VIII. országos módszertani konferencia anyagából válogattuk.

- A nyílszerűen elhelyezett padok jó lehetőséget adnak a szemkontaktusra, és a nyílhegy szélesebb végénél van tér akár egy jelenetet is eljátszani.
- Ha az órán valami okból nincs szükség padra, kipróbálhatjuk a pad nélküli termet, játszhatunk így drámajátékokat, előadhatunk jeleneteket, beszélgethetünk.
- Ülhetnek a tanulók téglalap alakban, középen így szintén helyet kaphat bármilyen szituációs játék.
- A teljes kör demokratikus, mindenki lát mindenkit, mindenki beszélhet mindenki-vel.
- Alkothatunk szigeteket a padokból, így minden sziget különböző feladaton dolgozhat, mi pedig körbejárva közreműködünk.

Szerencsés esetben van elég tér a teremben a tanulóknak arra, hogy mozogjanak, így végezve el bizonyos, ezt igénylő kommunikatív feladatokat, így játszva el szerepjátékokat.

Gyakran ódzkodunk a padok átrendezésétől, mert zajjal jár, és egyébként is félünk a pakolással járó kaotikus viszonyoktól. A legkézenfekvőbb megoldás az, ha már szünetben túlesünk a rendezkedésen.

Néha a tanulóknak nem tetszik, ahová ültetjük őket. Természetesen nekünk mindig megvannak az adott szempontjaink, ami miatt ragaszkodunk egy-egy ültetési rendhez. A tanítás egyik feladata egyébként is az, hogy felfedeztessünk a diákokkal olyan új dolgokat, amiről nem is tudták, hogy akarják. Rájönnek, hogy mikor „új emberrel” kell együtt dolgozniuk, kellemes meglepetés is érheti őket. A dolognak persze van kockázata. Nyilván fontos szempont, hogy adott feladatnál kik tudják egymást legjobban támogatni a munkában. Ültethetjük a jobb tanulót a gyengébb mellé abban a reményben, hogy segítségére lesz. Ez azonban hosszútávon megterhelő lehet a jó tanulónak, vagy zavarba ejtheti a gyengébbet.

Másik lehetőség, hogy együtt dolgozhatnak a jók, és másik csoportot alkotnak a gyengébbek. Ez lehetőséget ad számunkra a differenciálásra.

Nyilván azt is megengedhetjük, hogy tetszés szerint üljenek, amennyiben ez nem szül fegyelmezetlenséget.

Ki lehet próbálni a következő módszert: rajzolunk egy egyszerű üléstervet bejelölve a padokat, neveket, és kifüggesztjük az ajtóra. Minden óra előtt variálhatjuk a tervet. Először meglepődést okoz majd, de később még élvezik is a változatosságot a tanulók. Később a tervezésbe akár őket is be lehet vonni.

Néha a körülmények, a helyszűke nem teszi lehetővé, hogy a padok elrendezésén változtassunk. Akkor sem szabad a tanulókat arra kárhóztatni, hogy egész órán csak frontális vagy egyéni munkát végezzenek, vagy mindig a mellettük ülővel beszélgessenek pármunka esetén. Ilyenkor pármunkában dolgozhatnak az előttük vagy a mögöttük ülővel is. Vagy, ha a terem elülső részében van egy kis mozgástér, kimehetnek oda beszélgetni. Néha jó ötlet a folyosó használata, ha ezzel nem zavarunk más órákat. Másik lehetőség a padok falhoz tolésa, ami által nagy tér szabadul fel középen.

A terem, a környezet izgalmasabbá tételéért is sokat tehetünk. Próbáljuk meg elképzelni, vajon diákként öröm lenne-e az adott terembe jönni órára. Látjuk-e az ő szemükkel a tantermet? Inspiráló a terem? Általában képekkel, poszterekkel szoktunk díszíteni. Jó ötlet egy kötél, amit felfüggeszthetünk, rögzíthetünk rá akár ruhaszárító csipesszel szavakat, tanulói munkákat, vicces karikatúrákat, cikkeket stb.

A tanár

Diákjaink természetesen igen kritikus szemmel figyelnek bennünket, nekünk is meg kell próbálni magunkat „kívülről” látni, és időnként komoly önkritikát gyakorolni. Vajon tanárként hitelesek vagyunk diákjaink szemében? Képesek vagyunk-e arra, hogy a nyelvi órán megteremtsük a bizalom és kölcsönös tisztelet hangját? Ez nem lehetséges, ha a mindentudó tanár szerepét játsszuk, ha azt sugalljuk, hogy mi birtokában vagyunk a tökéletes tudásnak, a tévedhetetlenségnek. A hitelesség csak úgy megvalósítható, ha nem próbáljuk azt színlelni, hogy tévedhetetlenek vagyunk, ha valódi énünket mutatjuk, ha valódi beszélgetéseink vannak a diákokkal, és tényleg odafigyelünk arra, amit nekünk mondanak. A diákok méltányolják az ilyen tanáregyenlőségeket, és általában azzal jutalmazták, hogy tanulnak az óráira. Tiszteletet és támogató légkört érezhetünk magunk körül. A neuro-lingvisztikus programozás (NLP) a következő technikát javasolja a jobb kapcsolattartás érdekében:

1. Először is tükrözzük a beszélgetőtárs (a tanuló) mozdulatait, testtartását diszkréten, úgy, hogy ő ezt ne vegye észre. Karunkat, fejünket, lábunkat, kezünket tegyük ugyanabba a helyzetbe, mint ahogy az övé van.
2. Ha beszélgetőtársunk változtat helyzetén, mi próbáljuk meg ezt követni.
3. A harmadik lépés a legizgalmasabb, ekkor mi próbálunk kezdeményezni valamilyen új testtartást, mozdulatot, amit a tanuló ezek után öntudatlanul lemásol. Így tudunk elvileg egy tőlünk elzárkózó, karját összekulcsoló, fejét lehajtó diákból ránk figyelő, szemünkbe néző diákot „varázsolni”. Egy ilyen fizikai változás pszichológiai változást is hoz maga után. Érdektelenségből érdeklődés lehet.

Fontos annak átgondolása, milyen nehézségi fokon használja a tanár az idegen nyelvet az órán. Van olyan meggyőződés, hogy az órán nem kell nyelvhasználatunkat egyszerűbbé tenni, hiszen ez hasonlít legjobban ahhoz a helyzethez, mintha a céllországban hallaná a nyelvet a tanuló. A legtöbb tanár azonban a tanítás során úgy igazodik a tanulók addigi tudásához, hogy a tanulók szintjétől számítva egy kicsit magasabb nyelvi szinten beszél az órán. Ez megadja a diákoknak a sikerélményt, hiszen megértik a szöveg nagy részét, ugyanakkor kihívást is jelent számukra a tudásukból hiányzó ismeretlent is megérteni, amit a tanári beszéd tartalmaz. Szinte észrevétlenül épülnek így be a tanuló tudásába új lexikai egységek vagy szerkezetek. Főképp a nyelvtanulás elején alkalmazhatjuk az úgynevezett „szendvicsmódszert”, vagyis adunk egy instrukciót a célnyelven, majd azonnal megismételjük magyarul, végül újra a célnyelven. Ha az instrukció többször ismétlődik, a diákoknak előbb vagy utóbb nem lesz szükségük a magyar fordításra. Nyilván nem szabad átesnünk a ló túlsó oldalára, tehát az anyanyelv használata nem uralhatja el az órát. Egy egyszerű kérdéssel ellenőrizhetjük, vajon jogosan használtunk-e fordítást az órán: jobban tudtuk-e a tanulókat segíteni az anyanyelvi szöveg segítségével, mintha a célnyelvet használtuk volna? Mindannyiunkkal megesett már, hogy egy lexikai egységet megpróbáltunk megmagyarázni sokféleképpen, de mégsem sikerült. Ilyenkor a megfelelő magyar kifejezés egy másodperc alatt megoldja a problémát. Előfordul, hogy össze akarunk hasonlítani egy nyelvtani szerkezetet a magyar megfelelőjével. Lehet az is okunk a magyar nyelv használatára, hogy egy diákunk zaklatott, feldúlt, küzd azzal, hogy elmesélje nekünk, mi történt. Nyilván nem ragaszkodunk ilyenkor a célnyelv használatához.

Meggyőződésem, hogy időről időre önvizsgálatot kell tartanunk, és őszintén megválaszolni bizonyos kérdéseket saját munkánkról. Nem beszélek-e túl sokat az órámon? Értethetőek-e a magyarázataim? Vannak-e kellemetlen gesztusaim, rossz, beidegződött szoká-

saim, ami diákjaimnak kényelmetlenséget okoz? Miért nem készítik el bizonyos diákjaim a házi feladatot? Miért unatkoznak az okos diákok az órámon? Értik-e a diákok, hogyan osztályozom a munkáikat? Mennyire törődöm a lemaradókkal/a tehetségesekkel?

Tudunk-e mindenkit motiválttá tenni? Úgy gondolom, sajnos nem. De minden órán dolgozunk rajta. Az a szerencsénk, hogy az emberi lények általában akarnak tanulni. Ez születésünk óta így van. A nyelvi órákon rengeteg lehetőség van arra, hogy a tanulás komoly erőfeszítéseit játékossá, könnyedebbé, humorosabbá tegyük. De ezek rövid távú, felszínes sikereink. Az igazi feladat az oktatásban az lenne, ha sikerülne diákjainkban azt a születéstől magukban hordozott tanulási vágyat megőrizni, amit még alsó tagozatban érzékelhetünk. Az ok, ami miatt ez a vágy sokukban eltűnik, nyilván összetett és az egyénektől is függ, és talán benne van az a probléma is, hogy bármennyire igyekszünk, nem tudunk minden egyén tanulási ritmusához, sebességéhez igazodni, és nem tudunk mindenkit elegendő sikerélményhez juttatni.

Az a mód, ahogy instrukcióinkat adjuk, meghatározó lehet a feladatok elvégezhetősége szempontjából. Ha instrukcióink túl hosszúak, bonyolultak vagy nem a megfelelő sebességgel mondjuk őket, tanulóink könnyen félreértik. Először is az instrukció nyelvezetének szintje vagy megegyező kell, hogy legyen a tanulókéval, vagy egy kicsit az ő szintjük fölött álló. Fontos, hogy tisztán, a kiemelő információkat nyomatékosan mondjuk el, esetleg a kulcsszavakat a táblára felírva segítsük a feladat megértését. A teendőket egymás utáni sorrendben mondjuk el. Az anyagokat csak az instrukció után osszuk szét, hiszen ha ezt előtte tesszük meg, már nem figyelnek ránk. El kell mondanunk a tanulóknak, hogy mennyi idő áll rendelkezésükre a végrehajtáshoz. Jó, ha az anyagokat felmutatjuk, vagy mutatunk egy-két példát a táblán, esetleg a tanár maga eljátszhatja, hogy ő hogyan oldana meg egy ilyen feladatot, vagy egy vállalkozó diákkal közösen bemutat egy modellt. Ha a tanulók hozzászoknak egy feladattípushoz, egyre kevesebb instrukciót kell nekik adni, végül már egy kulcsifejezésből is tudják, mi a teendő.

Teremtsünk olyan atmoszférát, ahol a diákok egymással is beszélni akarnak, nemcsak a tanárral. Vessünk fel megoldandó problémákat, mutassunk olyan képeket, melyek inspirálják őket, engedjük, hogy használjanak forrásokat, jegyzeteket készítsenek, adjunk gondolkodási időt. Segítsék számukra, ha felidézzük a beszélgetéshez szükséges szókincset a táblán. Segítsük a beszélőket olyan technikákkal, ami segíti őket felépíteni mondanivalójukat: mutassunk érdeklődést, tegyünk fel kérdéseket, segítsük őket szókincssel, és mi próbáljunk meg kevesebbet beszélni. Hasznos technika, amikor nem egy tanulót szólítunk fel, hanem azt játsszuk, hogy kórusban válaszolják vagy suttozzák a feleletet. Természetesen nem értjük, ki mit mond, de mindenki kap esélyt a beszédre, és a félénkebbek is meg mernek szólalni. Feladatunk, hogy a gyengébbek magabiztosságát is növeljük. A kérdésfeltevéseknél tudunk ezen a téren tenni, a jól beszélőknek tegyünk fel olyan kérdéseket, amelyek hosszabb választ igényelnek, míg a gyengébbek válaszoljanak rövidebb választ igénylő kérdésekre, de gyakrabban szólítsuk őket. A legtöbb esetben, mikor egy nyelvtanár dolgozik, azt látjuk, hogy feltesz egy kérdést, egy tanuló válaszol, a tanár megismétli, esetleg átfogalmazza, összegzi, reagál rá. Miért nem használjuk ki a lehetőséget, és hagyjuk, hogy a többi diák reagáljon és beszéljen ekkor is? Ellen kell állnunk annak a kísértésnek, hogy mindig mi reagáljunk a diákok megszólalásaira. Reagáljon a többi diák. A tanulóknak persze hozzá kell szokniuk, hogy figyeljenek egymásra. Ha valaki túl halkán beszél, távolodjunk el tőle, és ismételtessük vele mondanivalóját. Ez arra készteti, hogy hangosabb legyen, így a csoport is jól hallja majd. Álljunk ellen a kísértésnek, hogy a diá-

kok mondatait visszhangozzuk. Így gyakorlatilag hozzászoktatjuk a csoportot, hogy nem kell társukra figyelni, hiszen a tanár úgyszólván mindig elismétli, amit a diákok mondanak.

Pár- és csoportmunka

Sok tanár azért nem kedveli a pár- és csoportmunkát, mert úgy gondolják, hogy míg a tanulók egy része aktívan dolgozik ebben a munkaformában, addig sokan közülük nem vesznek részt a munkában, tehát ez számukra elveszett idő. De hát ez történik sokszor a frontális munka esetén is! Ott is mindig vannak diákok, akik nem figyelnek és nem dolgoznak velünk.

Az első kérdés, amit a pár- és csoportmunka szervezésénél felteszünk magunknak az, hogy milyen szempontok szerint, milyen módokon osszuk párokba/csoportokba diákjainkat? Fontos-e, hogy azonos számú diák legyen minden csoportban? Esetleg azonos nyelvi szinten állók dolgozzanak együtt, mert differenciálni szeretnénk? Elképzelhető, hogy az a szempontunk, hogy egy tehetséges tanuló kerüljön össze gyengébb képességűekkel, hogy segíteni tudja őket. Sok egyéb szempont létezik. A tanárnak a legkényelmesebb, de a diákok számára a legunalmasabb mód, ha mindig a mellettük ülővel kell dolgozniuk. Vannak ennél érdekesebb megoldások. Megkockáztathatjuk néha, hogy a tanulók maguk döntenek el, kivel szeretnének együtt munkálkodni. Gyorsan csoportba rendezhetjük őket, ha olyan utasításokat adunk, mint például „Ha barna szemed/hosszú hajad/kék iskolatászkád/kutyád stb. van, akkor Te az ablak mellett ülő csoportban fogsz dolgozni. Ha a kedvenc állatod/színed/italod/országod stb. a kutya/a zöld/a narancslé/Franciaország stb., akkor Te az ajtó melletti csoportban dolgozol.” Praktikus és némi izgalmat keltő módja a csoportalkotásnak, ha a diákok nevét előzetesen leírva, az órán egy dobozból húzzuk ki a csoporttagokat. Ha szeretnénk képességek szerint egynemű csoportokat, besorolhatjuk őket az előző dolgozat pontszámai alapján. Ha 40 pont fölött volt a dolgozatod, a Piros csoport tagja vagy, ha 30 és 40 közt, a Kék csoporthoz tartozol, ha 30 alatt, a Sárga csapat a Tiéd.” Élvezetes, ha készítenk szókérdőket: liszt, tojás, tej... A palacsinta hozzávalói gyűljenek össze!/törülköző, szappan, fogkefe... A fürdőszobába való tárgyak gyűljenek össze!/szőke, göndör, hosszú... A hajat jellemző szavak gyűljenek össze!/megértő, segítőkész, jó humora van... Egy jó barát tulajdonságai gyűljenek össze! Felvagdoshatunk magazinból kivágott képeket, és a kép darabjait kiosztva a tanulók közt, meg kell találniuk egymást, össze kell rakniuk a képet, és ők alkotnak egy csoportot. Leírhatjuk a diákok nevét anagramma formában kártyákra, majd a tanulók egyenként kihúzzák ezeket az anagrammákat, és a kártyán szereplő személy lesz a partnerük a pármunkában.

Szórakoztató formája a pármunkának, ha a tanulók dupla körbe állnak, a külső körben állók szemben állnak a belső körben levőkkel. Beszélgetnek egymással, majd adott jelre, például tapsra, a belső kör egy lépéssel balra lép, miáltal mindenkinek új partnere lesz. Ezt addig lehet folytatni, míg mindenki mindenkivel beszélt már.

Sok dilemmát adnak a nyelvtanárnak azok a diákok, akik ritkán hajlandóak megszólalni a pár- vagy csoportmunkában. Szóra bírhatjuk őket úgy, hogy a csoporttagoknak apró tárgyakat osztunk szét, például mindenki kap öt kavicsot/babszemet stb., és amint valaki beszél, berakhat középre egyet. Ha valaki már az összes kavicsát „lebeszélte”, már nem beszélhet többet, amíg a csoport összes tagja be nem rakta a kavicsait. De adhatunk a csoporttagoknak egy számot is egytől hatig, ekkor a csoport dobókockával dobja ki, hogy ki a következő beszélő. A hallgatag diákoknak az is segítség, ha megengedjük, hogy

megszólalás előtt készíthessenek jegyzeteket, ezeket egy másik diákkal megbeszéljék, majd két pár beszélje meg a témát négyesben, végül az egész csoport megvitathatja a kérdést. Így a gyengébben beszélőknek több gyakorlási idejük van addig, míg az egész csoport előtt kell beszélniük.

Az óra kezdése

Az órát úgy szeretnénk kezdeni, hogy az első perctől jó hangulatot teremtsünk, és gyorsan rá tudjuk hangolni a diákokat a munkára. A nyelvtanításban népszerű bemelegítő játékokat erre a célra használjuk. Minél fiatalabbak diákjaink, annál hasznosabbak a mozgással járó játékok, amiket akkor is célszerű az órába beiktatni, ha azt érezzük, hogy a figyelem lankad. Diákjaink azt is élvezik, ha valamilyen megoldandó rejtvénnnyel indítunk, vagy minden napra hozunk egy viccet/idézetet/közmondást vagy annak humoros formáját/anagrammajátékot stb. Jó ötlet, ha felrakunk egy nagy színes képet a táblára, ami le van takarva, majd lassan felfedünk belőle részeket, miközben diákjaink találgatják, mi lehet a képen. Vagy egy történet kulcsszavait írjuk fel, ők pedig kitalálják, miről szól a történet. Egy nagy táska is jó szolgálatot tesz, lehet találgatni, mi van a táskában.

Eszközeink

Egyik leggyakrabban használt eszközünk a tankönyv, ami a diáknak otthon is legfontosabb társa a tanulásban legalább egy tanévig. Sajnos nagyon könnyű olyan könyvet választani, ami nem segíti sokat a munkánkat. Könnyen beleeshetünk abba a csapdába, hogy a vonzó külső, az érdekesnek tűnő témák miatt olyan könyvből kell dolgoznunk, ami nem minden téren nyújt elegendő segítséget a diákoknak és a tanároknak. Azon kívül, hogy a témák, a képek, illusztrációk érdekesek és figyelemfelkeltők, érdemes más szempontokat is figyelembe venni. Mind a négy alapkészséget gyakoroltatja? Megfelelnek-e a témák a korosztály érdeklődésének, igényeinek és elvárásainak? Van benne elég nyelvtani és egyéb gyakorlófeladat, vagy ezt nekünk kell még készíteni? Vannak-e összefoglalások? Mennyire érvényesül a fokozatosság elve a megtanulandó anyagban? Milyen egységekre tagolódik a könyv? Milyen hosszú időt vesz igénybe egy egység feldolgozása? Befejezhető-e a könyv egy tanév alatt? A tanári kézikönyv mennyi és milyen jellegű segítséget ad? Ezeket a kérdéseket jól megválaszolva kell meghoznunk a jó döntést, ami a tankönyvet illeti.

Van-e helye a digitális világban a nyelvtanításban a hagyományos magazinképeknek, posztereknek, szókérdőíveknek? A helyzet az lett, hogy most már ezek jelentik a változatosságot az okos tábla mellett. Hasznos, ha van egy állandósított szókérdőívesdobozunk, amibe írhat a tanár vagy a tanuló szókérdőívet, és ha van néhány szabad percünk az óra végén, elővehetjük, és tarthatunk egy játékos szókérdőíveskérdést.

Időbeosztás

Nagy gyakorlattal is igen nehéz pontosan úgy tervezni az órát, hogy mindent elvégezzünk, amit terveztünk. Szokatlan módja az órára való készülésnek, ha megpróbáljuk visszafelé megtervezni az óránkat. Arra gondolunk, hogy mit akarunk elérni az óra végére, és ennek megfelelően építjük fel az óra eleje felé haladva az egyes részeket.

Saját időbeosztásunkat könnyebben irányítjuk, annál nehezebb arra mindig helyesen ráérezni, milyen tempóra van szüksége az egyes tanulóknak. Általában gyorsabban hala-

dunk, mint ahogy az átlagos tanuló képességei megkívnának. A sietség lehetséges okai, hogy meg akarunk felelni bizonyos követelményeknek (a tantervnek, az iskolavezetésnek, a szülőknek, vagy mindenáron be akarjuk fejezni a könyvet). Ez azonban nem oldja meg azoknak a diákoknak a problémáit, akik lemaradtak. Ezért folyamatos visszajelzést kell kérnünk tőlük arról, hogy megfelelő-e a tanulás sebessége, avagy jobb lenne lassítanunk, esetleg gyorsítanunk.

Végezetül...

...kívánom, hogy legyen elég erőnk ébernek és nyitottnak lenni diákjaink felé, és mindig legyünk képesek rugalmasan változtatni módszereinken. Nem kell feltétel nélkül átvenni valaki más nézetét arról, hogy mit tegyünk. Hagyjuk, hogy a tanításról és a tanulásról kialakult nézeteink változzanak. Az igazi szakmai hozzáállás az, ha a lehetőségeket a diákjaink szemével is, és nemcsak a magunkéval nézzük.

IRODALOM

Ginnis, Paul 2006: *Tanítási és tanulási receptkönyv*. Pécs: Alexandra.

Scrivener, Jim 2012: *Classroom Management Techniques*. Cambridge: Cambridge University Press.

Classroom management

Teachers organise and control what happens in the classroom. The way how we manage students' learning is classroom management. Classroom management plays a large part in creating the working atmosphere of our class. I investigate some of the problems in teaching, I respond to a variety of classroom management and student management questions, such as : How can we arrange the seats to make activities more effective? How well do we know our style of teaching and our ability to interact with students? What can a teacher do to encourage the most learning?